

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ВНУТРІШНІХ СПРАВ  
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

**Циклова комісія економіки та управління**

**ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ**

**з навчальної дисципліни «Аудит»  
обов'язкових компонент  
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

**Облік і аудит**

**за темою № 11 - Аудиторські послуги, їх об'єкти і види**

**Харків 2021**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Науково-методичною радою  
Харківського національного  
університету внутрішніх справ  
Протокол від 23.09.21 № 8

**СХВАЛЕНО**

Методичною радою  
Кременчуцького льотного  
коледжу  
Протокол від 22.09.21 № 2

**ПОГОДЖЕНО**

Секцією науково-методичної ради  
ХНУВС з гуманітарних та соціально-  
економічних дисциплін  
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від 31.08.21 № 1

**Розробники:**

викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст вищої категорії,  
викладач – методист Водолазська Н.В.  
викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст вищої категорії,  
викладач – методист Бондаренко Л.Ф.

**Рецензенти:**

1. Голова циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Цимбалістова О.А.
2. Професор кафедри бізнес адміністрування, маркетингу і туризму Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, д.е.н., професор Дружиніна В.В.

### **План лекції**

1. Суть та призначення аудиторських послуг
2. Види та класифікація аудиторських послуг
3. Процес консультування та його характеристика
4. Договір на консультаційні послуги
5. Схема процесу консультування
6. Вартість аудиторських послуг
7. Контроль якості аудиторських послуг

### **Рекомендована література:**

#### **Основна література:**

1. Верига Ю.А, Плаксієнко В.Я., Кулик В.А., Карпенко Є.А. Облік, оподаткування та аудит. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2019. — 509 с.
2. Виноградова М.О., Жидєєва Л. І. Аудит. Навчальний посібник. — К.: ЦНЛ, 2014. — 654с.
3. Дерев'янка С.І. Аудит. Навчальний посібник. — К.: ЦНЛ, 2016. — 380с.
4. Лень В.С. Облік і аудит: вступ до фаху. — Навчальний посібник. - К.: ЦНЛ, 2015. — 272с.
5. Міжнародні стандарти аудиту (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.apu.net.ua/msa>
6. Огійчук М.Ф. Аудит. Навчальний посібник. - К.: Алерта, 2016. — 752с.
7. Огійчук М.Ф. Методика і організація аудиту. Навчальний посібник. — К.: Алерта, 2016. — 304с.
8. Пилипенко І.І., Каменська Т.О., Корінько М.Д., Проскуріна Н.М., Редько О.Ю. Сучасний аудит. Підручник. — К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2015. — 643 с.
9. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017р. № 2258-VIII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
10. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит. Навчальний посібник. — К.: ЦНЛ, 2018. — 416с.

#### **Допоміжна література:**

11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
12. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. №433 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. № 73 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
14. Никонович М.О. Аудит. Підручник. – К.: Київ, 2014. – 748с.
15. Петрик О.А. Аудит. Підручник. – К.:КНЕУ, 2015. – 504с.
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
17. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від від 02.09.2014р. № 879 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999р. №137 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
20. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993р. №2939-XII(зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
21. Стельмах В. С. Контроль: інспектування, аудит, банківський нагляд: монографія / В. С. Стельмах, А. О. Єпіфанов, І. В. Сало. – С: Університетська книга, 2015. – 432 с.

### **Інформаційні ресурси в Інтернеті:**

22. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
23. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.
24. Офіційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vobu.ua>
25. Офіційний сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtki.com.ua>
26. Офіційний сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua>

### **1. Суть та призначення аудиторських послуг**

Аудиторські послуги (супутні роботи) – це підприємницька діяльність, здійснювана аудиторською фірмою з письмового або усного звернення замовника до аудитора, окрім проведення аудиторських перевірок.

Під процесом консультування мають на увазі форму надання допомоги щодо змісту, процесу і структури завдання (або серії завдань), за якої

консультант сам не відповідає за виконання завдань, але допомагає тим, хто їх виконує. Крім того, консультування можна розглядати як особливу професійну діяльність, яка здійснюється на підставі контракту між клієнтом і аудиторською фірмою.

Фірма надає послуги своїм клієнтам за допомогою спеціально підготовлених і кваліфікованих працівників, які допомагають клієнту виявити і проаналізувати проблеми, що виникли. Аналізуючи ці проблеми, консультанти дають рекомендації щодо вирішення і сприяють, у разі потреби, їх виконанню.

## **2. Види та класифікація аудиторських послуг**

Аудитори (аудиторські фірми) можуть надавати інші аудиторські послуги, пов'язані з їх професійною діяльністю, які визначає АПУ відповідно до стандартів аудиту зокрема:

- відновлення та ведення бухгалтерського обліку;
- складання бухгалтерської звітності, а також звітності з цінних паперів, проспектів емісії тощо;
- компіляція (трансформація бухгалтерського обліку) – здійснення процедур трансформації обліку за іншими обліковими стандартами. Така робота складається зі скороченого обсягу деталізації даних і закінчується створенням сприятливих у використанні, зрозумілих таблиць та фінансової звітності;
- податкове планування й оптимізація оподаткування, складання декларацій про доходи та представлення інтересів клієнта в податкових службах;
- консультаційні послуги, що надаються зазвичай не тільки в галузі бухгалтерського обліку і податків, а й комп'ютерних систем (у тому числі автоматизація бухгалтерського обліку й аналітичних робіт), технології виробництва і навіть послуги з підбору кандидатів на керівні посади.

Аудиторські послуги, як правило не вимагають подання аудиторського звіту та формальної звітності аудитора на адресу клієнта.

Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми), визначається Аудиторською палатою України.

## **3. Процес консультування та його характеристика**

Процес консультування являє собою спільну діяльність консультанта та клієнта з метою вирішення певного завдання та здійснення бажаних змін організації-клієнта.

Існує п'ять етапів процесу консультування: підготовка, вивчення проблеми, вибір рішення, робота з клієнтом, завершення.

Завершальним етапом консультативного процесу є оцінка. Без неї неможливо встановити, чи виконані поставлені завдання і, чи виправдовують отримані результати витрачені на них кошти.

При оцінці процесу консультування слід з'ясувати:

- як виконаний план завдання, чи був він реальним і чи досягнута його мета;

□ чи забезпечувалися достатня кількість і якість засобів для виконання завдання;

□ чи використовувався надійний стиль консультування і чи відповідав він можливостям клієнта та завданню, яке виконується.

Для оцінки можуть використовуватись опитування, бесіди та обговорення при зустрічах. Оцінки доцільно надавати у вигляді короткого звіту, який може стати частиною підсумкового звіту по виконанню завдання.

Робота оформляється підсумковим звітом, який складається в довільній формі. Крім загального огляду виконаної роботи, підсумковий звіт повинен вказувати на реальні переваги, отримані в результаті змін, давати клієнту рекомендації щодо того, що потрібно зробити і чого слід уникати в майбутньому.

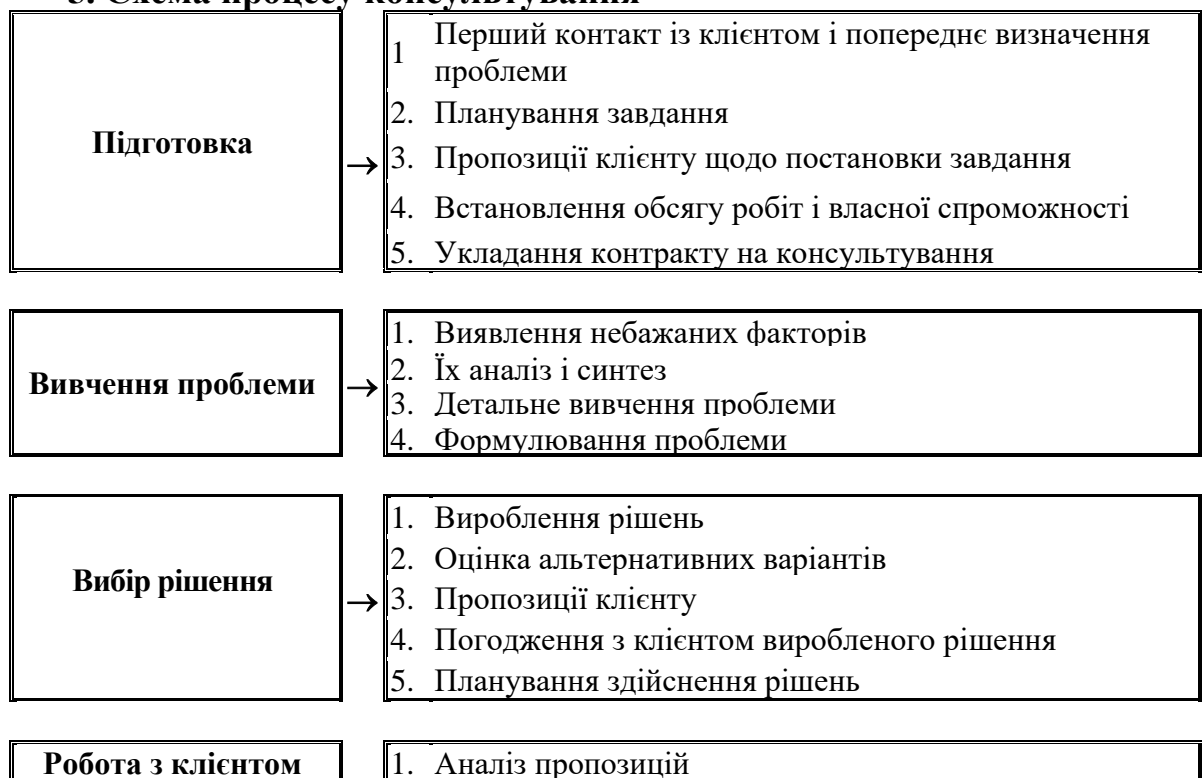
#### 4. Договір на консультаційні послуги

Договір на надання аудиторських консультаційних послуг є основним документом, який засвідчує факт досягнення домовленості між замовником та виконавцем, він документально стверджує, що сторони дійшли згоди з усіх моментів, обумовлених у договорі.

Для того, щоб уникнути неправильного розуміння сторонами взятих на себе зобов'язань, умов їх виконання та прийнятого ступеня відповідальності, необхідно максимально зрозуміло обумовлювати в договорі всі ключові аспекти взаємовідносин, які можуть виникати в процесі аудиторської перевірки.

У договорі на надання аудиторських консультаційних послуг передбачаються обов'язково: предмет договору, вартість робіт та порядок розрахунків, порядок здачі і прийому результатів робіт, зобов'язання сторін, права сторін, відповідальність сторін, інші особливі умови, реквізити сторін.

#### 5. Схема процесу консультування



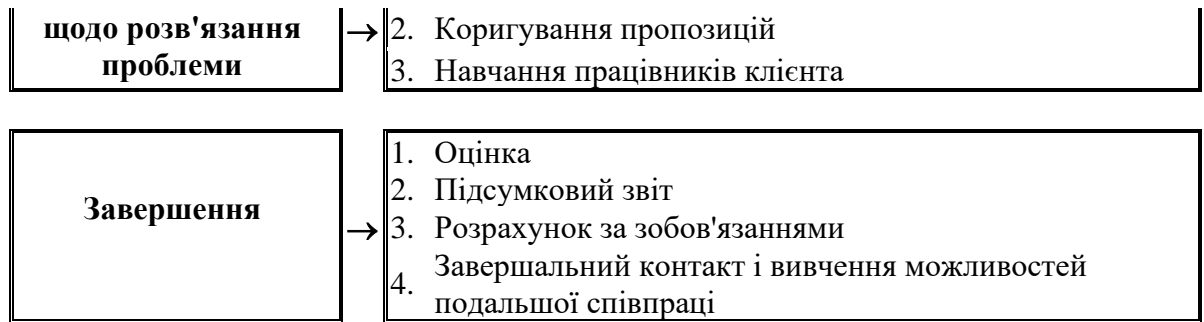


Рис. 1 Схеми процесу консультування

## 6. Вартість аудиторських послуг

Оплата за надання аудиторських послуг встановлюється на основі відповідних погодинних або денних розцінок для кожної особи, зайнятої їх наданням.

Винагорода аудитора повинна реально відбивати вартість послуг професійного характеру, наданих клієнтові, і встановлюватися з врахуванням:

- навичок і знань, що необхідні для даного виду професійних послуг;
- рівня підготовки і наявності практичного досвіду;
- часу, витраченого кожною особою, що бере участь у наданні професійних послуг;
- рівня відповідальності, що необхідний для надання відповідних послуг.

Звичайно оплату професійних послуг встановлюють на підставі відповідних погодинних або денних розцінок для кожної особи, зайнятої наданням таких послуг. Ці розцінки повинні ґрунтуватися на принципі, згідно з яким організація роботи аудитора правильно спланована, контролюється й керується належним чином.

Для кожного аудитора необхідно визначити відповідні розцінки за роботу.

Під час надання клієнту професійних послуг може виникнути потреба конкретніше домовитися про вартість послуг заздалегідь.

## 7. Контроль якості аудиторських послуг

Аудиторська фірма зобов'язана дотримуватися політики і процедур контролю якості аудиторських послуг, які гарантують, що всі аудиторські перевірки проводяться у відповідності з Міжнародними стандартами аудиту та Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Зміст, строки й обсяг аудиторських процедур та політики аудиторської фірми щодо контролю якості залежать від таких чинників, як розміри і характер діяльності аудиторської фірми, рівень організації перевірки і відповідних суджень про собівартість такого контролю.

Метою контролю якості аудиторських послуг є підвищення престижу аудиторської професії шляхом забезпечення високої якості послуг, які надаються.

За МСА 220 «Контроль якості аудиторської роботи», мета політики контролю якості аудиторських робіт складається з таких чинників: професійні вимоги, компетентність, призначення на проведення аудиту, розподіл

обов'язків, отримання консультацій, пов'язаних з аудитом, одержання й утримання клієнтів, гнучкість політики.

Для отримання високої якості аудиту слід дотримуватися таких заходів:

- навчання і перепідготовка аудиторів;
- розробка й удосконалення аудиторських стандартів;
- самоконтроль;
- розробка ефективної системи контролю якості всередині аудиторської фірми;
- наявність жорсткої системи зовнішнього контролю якості аудиторських послуг.